

наукові праці і тлумачення вчених-юристів використовуються для знаходження недоліків законодавства, а не навпаки – коли законодавство затверджує наукові праці новими статтями в законах.

Зараз досить велике коло питань у висвітленій сфері залишаються недослідженими. Наприклад, класифікація тілесних ушкоджень залишається сталою: тяжкі тілесні ушкодження, тілесні ушкодження середньої тяжкості та легкі тілесні ушкодження. Через це, у сучасній країні постала необхідність проведення спеціального дослідження кримінально-правової охорони здоров'я особи від посягань будь-якого виду.

Підсумовуючи можна сказати, що окрім ознайомлення і дотримання сучасного законодавства щодо кримінальних правопорушень проти життя і здоров'я особи, потрібно звертатися у юридичну доктрину, яка розтлумачує норми Кримінального кодексу і висвітлює проблеми щодо структури Особливої частини Кримінального кодексу України.

Література

1. Байлов А.В. Кримінальна відповідальність за посягання на життя та здоров'я особи, вчинені в стані сильного душевного хвилювання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2004. 200 с.

2. Михайлов В.Є. Кримінальна відповідальність за зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної хвороби: соціальна обумовленість та склад злочину: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2011. 20 с.

3. Сташис В.В. Особа – під охороною кримінального закону. Харків: Право, 1996. 224 с.

УДК 343.98(043.2)

Встєва В.А., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Ланцедова Ю.О., к.ю.н., доцент

КРИМІНАЛІСТИЧНА БАЛІСТИКА

Судова, або криміналістична, балістика – розділ (підгалузь) криміналістичного зброезнавства, що вивчає технічні питання, які виникають у ході провадження у справах, пов'язаних із застосуванням, а також кримінальним носінням, зберіганням, виготовленням, збутом, викраденням тощо вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, вибухових речовин і пристроїв, а також розробляє засоби і способи дослідження цих об'єктів і слідів їх використання як доказової інформації під час розкриття, розслідування й попередження злочинів [1, с. 153].

Найбільш поширеними об'єктами судово-балістичного дослідження є:

1) ручна вогнепальна зброя, її окремі частини та приналежності;
2) боєприпаси до ручної вогнепальної зброї, як споряджені (патрони), так і їх частини (кулі, гільзи, дріб, картеч, капсулі, пижі, прокладки, порох тощо);

3) сліди на зброї, боєприпасах та інших об'єктах (перешкодах), що виникають при пострілі;

4) засоби та інструменти, що використовуються для спорядження патронів і приготування снарядів (куль, дробу, картечі);

5) предмети зі слідами зберігання зброї. Судово-балістичні дослідження дозволяють встановити важливі фактичні обставини. На основі цих досліджень об'єкт відносять до категорії вогнепальної зброї, визначають, чи справно воно і придатний для стрільби [2].

Систему криміналістичної балістики утворюють:

– наукові напрацювання щодо вивчення матеріальної частини, дії механізмів і основних балістичних властивостей вогнепальної зброї та боєприпасів до неї, що фігурують у справі як речові докази;

– напрацювання методики ідентифікації вогнепальної зброї, стріляних куль і гільз, пижів, інших балістичних об'єктів (обладнання);

– вивчення криміналістичною балістикою стійких порохів, їх замінників і методів визначення вогнепальних ушкоджень, обстановки місця події та способів установлення за їхньої допомоги різних обставин застосування вогнепальної зброї;

– напрацювання спеціальних методів виявлення, фіксації, вилучення й дослідження вогнепальної зброї, бойових припасів і слідів їхнього впливу.

Криміналістичні дослідження зброї та боєприпасів сприяють встановленню їх групової приналежності та індивідуального ототожнення. За стріляними кулями і гільзами можна ідентифікувати конкретний екземпляр зброї. Досліджуючи боєприпаси (кулі, дріб, пижі тощо), визначають загальне джерело їх походження [3].

Застосування вогнепальної зброї для вчинення злочину супроводжується утворенням речових доказів – джерел доказової інформації:

– зброї і її частин – магазина, щік, рукоятки; приладдя до зброї – шомпола, протирки, кобури, чохла; тайників для зберігання зброї – книги, бруска дерева з виїмками;

– боєприпасів, гільз, куль, шроту, капсулів, пижів, прокладок;

– матеріалів та інструментів для виготовлення та спорядження боєприпасів;

– вибухових речовин – пороху та його компонентів;

– кульових, дробових пробоїн та пошкоджень на перешкодах – вм'ятин, тріщин, розривів;

– слідів-відображень на гільзах, кулях, шротах, прокладках і пижах.

Крім виникнення речових доказів процес застосування вогнепальної зброї супроводжується явищами, які мають криміналістичне значення, - полум'ям і звуком пострілу.

Однак не завжди перелічені речові докази є об'єктами судово-балістичних досліджень. Так, відбиток пальця на рукоятці пістолета є об'єктом дактилоскопічної, а не балістичної експертизи. Питання про тотожність слідів мастила в тайнику, де зберігалася зброя, з тим, яким змащений конкретний екземпляр зброї, вирішують за допомогою хімічного аналізу складу мастила. А питання, чи перебував магазин, виявлений на місці злочину, у рукоятці конкретного пістолета, вирішують трасологічним дослідженням.

Знання судової балістики та її практичне застосування дає слідчому змогу одержувати докази про використання вогнепальної зброї під час вчинення злочину.

Таким чином, основне значення судової балістики полягає в тому, що розроблені нею методи і засоби дозволяють слідами пострілу встановити обставини розслідуваної події.

Спираючись на викладене вище, можна сформулювати наступне визначення: *судова балістика* – це галузь криміналістичної техніки, яка вивчає вогнепальну зброю, боєприпаси, закономірності механізму пострілу і виникнення слідів на кулях, гільзах та перешкодах, розробляє прийоми, методи і засоби виявлення, збирання і дослідження даних об'єктів для встановлення обставин розслідуваної події [4, с. 213].

Література

1. Ланцедова Ю.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: НАУ, 2017. 360 с.
2. Дячків О. Зловживання службовими повноваженнями: суспільна небезпечність і кримінальна відповідальність. *Право і суспільство*. 2012. № 3. С. 179-185.
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 13 квіт. 2002 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131. URL: https://protocol.ua/ua/kriminalniy_kodeks_ukraini_stattya_365/
4. Біленчук П.Д., Кофанов А.В., Сулява О.Ф. Криміналістичне вогнестрільне зброезнавство: навч. посіб. Київ, 2003. 384 с.